

Konsekvenserne af Hof- og Statskalenderens ophør

I 2014 udkom der en stærkt reduceret udgave af Hof- og Statskalenderen, og det forlyder, at Digitaliseringsstyrelsen, der senest har stået for statshåndbogen, ikke agter at udsende flere udgaver.

Hof- og Statskalenderen er hidtil udkommet årligt *siden 1734* med et stadig forbedret indhold. I de forskellige årgange har det været og er det stadig muligt *år for år* at danne sig et grundlæggende overblik over hoffet og statsadministrationen samt lokaladministrationen og det dertil knyttede embedsværk. Det er desuden muligt at hente oplysninger om den enkelte myndigheds opbygning i afdelinger og kontorer samt om deres sagområder og disses fordeling. Siden 1800-tallet er oplysningerne om ressortforhold blevet udvidet, og navnene på embedsmænd i ministerier, styrelser, direktorater m.m. blev flere og oplysningerne om dem fyldigere. Enhver, der har behov for at orientere sig i den danske stats struktur og funktioner, har hidtil haft et uundværligt redskab i hof- og stat.

En tilsvarende grad af indsigt er det ikke muligt at få fra de aktuelle ministeriers og styrelser hjemmesider. Her oplyses der meget lidt om myndighedens struktur og næsten intet om, hvem der er ansat. Hjemmesiderne er ikke struktureret efter et ensartet mønster, og deres indhold ændres hele tiden. Ved regeringsskifte sker det tit, at sagområder flyttes fra ét ministerium til et andet. De nævnte hjemmesider er ubrugelige som historiske kilder, selv om man kun måtte have brug for at se nogle få år tilbage i tiden. Kraks Blå Bog kan ikke fungere som erstatning, for brugen af den forudsætter kendskab til personernes navne, og kun en brøkdel af embedsmændene står i den.

Hof- og Statskalenderens ophør vil få katastrofale følger for især journalister og historikere, men også for enhver med interesse for samfundsforhold. Hidtil har det været sådan, at hvis man ville vide, hvor et givet emne eller en konkret sag med relation til statsforvaltningen skal søges, og hvem eller hvilke personer der har eller kan tænkes at have været sagsbehandler, har hof- og stat kunnet danne udgangspunkt for undersøgelsen. Det gælder både begivenheder, der ligger få år tilbage eller har fundet sted for meget lang tid siden. Det er vigtigt at kunne lokalisere, hvilken myndighed der på et bestemt tidspunkt eller i en bestemt periode har behandlet en sag. Både journalister og historikere har behov for at kunne bruge hof- og stat som *indgang* til sager, der har været behandlet for relativt kort tid siden, og til ældre sager, der ønskes studeret nærmere i den pågældende myndigheds arkiv. Det vil altid være af interesse at vide, hvilken person eller personlighed der har haft med en given ting at gøre og har haft indflydelse på dertil hørende afgørelser. Hidtil har man ved hjælp af hof- og stat f. eks. haft mulighed for systematisk at konstatere, hvem der til forskellig

tid har været ministre og folketingsmedlemmer, hvem der sad i Højesteret og andre domstole, hvem der var departementschefer, kontorchefer m. m. i ministerier og styrelser, hvem der udgjorde forsvarrets ledende personel, hvilke professorer der var ansat ved universiteterne, hvilke ambassadører der var udsendt og hvortil, hvilke biskopper og præster der betjente embeder i Folkekirken o. s. v. Der kunne nævnes mange andre eksempler. Ikke kun embedsmændenes navne kan der i hof- og stat findes oplysninger om, men tillige om de enkelte personers lønmæssige placering, ofte deres eventuelle akademiske grad eller anden uddannelsesmæssige baggrund, deres udnævnelsesdato, fødselsår og køn. Vil en journalist danne sig et indtryk af en bestemt embedsmands karriereforløb, af embedspersonalets alder og fordeling på køn i bestemte myndigheder m. m., er hof- og stat et pålideligt referenceværk, hvis indhold altid vil kunne blive aktuelt. For historikeren kan hof- og stat være den eneste brugbare mulighed for at kunne identificere embedsmænd, der har haft afgørende indflydelse på behandling af sager i en offentlig myndighed. I historisk perspektiv bliver ingen årgang af Hof- og Statskalenderen nogensinde forældet.

Hvis ikke Hof- og Statskalenderen igen udsendes årligt under en eller anden form med en rimelig grad af oplysninger om myndighedernes opbygning og arbejdsopgaver og med personoplysninger omfattende et rimeligt udvalg af embedsmænd, vil det i løbet af få år i praksis blive umuligt at finde relevante oplysninger om struktur, sagområder og personforhold, når der i fremtiden skal ses tilbage på år, hvor der ikke har været en form for hof- og statskalender. Fremtiden vil blive informations- og historieløs.

En nutidig hof- og statskalender behøver ikke som hidtil at udkomme i trykt form, men den kunne publiceres i en elektronisk udgave, der lægges på nettet på en bestemt dato hvert år.

Staten, det er os – alle sammen. Alle danske statsborgere er statsadministrationens arbejdsgiver og har krav på at vide, hvordan statsapparatet er indrettet, og hvem der forvalter det. Mange i nutiden oplever, at myndighederne er blevet mere utilgængelige for offentligheden, og at embedsværket er blevet mere anonymt. Det må ikke blive hemmeligt, hvem der administrerer Danmark.

Frederiksberg, den 6. juli 2015

Nils G. Bartholdy

fhv. heraldisk konsulent, seniorforsker

Telefon: +45 38 88 44 23

www.nilsbartholdy.mono.net